

Trafikverket
781 89 Borlänge

Datum 2011-04-14
Dnr 32-2010-0250

Trafikverkets årsredovisning 2010

Riksrevisionen har granskat Trafikverkets (TRV:s) årsredovisning, daterad 2011-02-17. Syftet har varit att bedöma om årsredovisningen är rättvisande.

Riksrevisionen vill efter granskningen av årsredovisningen och avlämnandet av revisionsberättelse fästa styrelsens uppmärksamhet på nedanstående.

Riksrevisionen önskar information senast 2011-06-13 med anledning av våra iakttagelser i denna rapport.

Sammanfattning

TRV:s resultatredovisning uppfyller i allt väsentligt de krav som ställs i 3 kap. förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Resultatredovisningen har dock ett antal brister som TRV bör åtgärda inför kommande årsredovisning för att fullt ut uppfylla de krav som ställs.

Riksrevisionen bedömer att TRV:s redovisning av prestationer behöver utvecklas för att bättre svara mot de uppgifter TRV har enligt instruktionen. TRV behöver också utveckla analyser och kommentarer för att ge en tydligare och mer rättvisande bild av resultatet av verksamheten och dess utveckling.

Regeringen har ställt krav på åiterrapportering av olika uppgifter, både i instruktion och i regleringsbrev. TRV brister i redovisningen mot flera av dessa.

Brister i resultatredovisningen - inledning

Sedan 2009 ställs nya krav på innehållet i myndigheternas resultatredovisningar i 3 kap. förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag (FÅB). Myndigheterna ska redovisa och kommentera verksamhetens resultat i förhållande till de uppgifter som framgår av myndighetens instruktion och till vad regeringen, i förekommande fall, har angett i regleringsbrev eller i något annat beslut. Resultatredovisningen ska främst avse hur verksamhetens prestationer har utvecklats med avseende på volym och kostnader.

Förändringen innebär att regeringen i hög grad överlämnar till den enskilda myndigheten att besluta om vad som ska rapporteras som resultatet av myndighetens ålagda uppgifter. Detta sker genom myndigheternas val av viktiga prestationer. Regeringen begär dock uttryckligen en redovisning av volym och kostnader för dessa prestationer.

Oavsett hur myndigheten väljer att redovisa resultatet av sin verksamhet gäller den övergripande principen att årsredovisningen ska ge en rättvisande bild av verksamheten. Detta framgår bland annat av Ekonomistyrnings-

verkets (ESV) föreskrifter till 3 kap. 1 § FÅB. ESV förtydligar begreppet rättvisande bild i flera olika skrifter.

Riksrevisionen rapporterade till TRV i revisionspromemoria 2010-05-17, Dnr 32-2010-0250, om brister i resultatredovisningarna för 2009 för Vägverket och Banverket. TRV rekommenderades då att med utgångspunkt i instruktion och regleringsbrev säkerställa att myndighetens resultatredovisning upprättades i enlighet med kraven i 3 kap. FÅB.

TRV:s arbete med att upprätta resultatredovisningen för 2010 har försvårats bland annat av att myndigheten är nybildad och att resultatredovisningen även skulle omfatta verksamhet som bedrevs under första kvartalet 2010 i Banverket och Vägverket. Riksrevisionen bedömer mot bakgrund av detta att TRV:s resultatredovisning ger en, i allt väsentligt, rättvisande bild av myndighetens verksamhet under 2010. Riksrevisionen bedömer dock att det finns brister i resultatredovisningen som TRV bör omhänderta för att fullt ut uppfylla de förordningskrav som ställs.

Redovisningen av prestationer har brister

En resultatredovisning ska främst avse hur prestationer har utvecklats. ESV anger i föreskrifter och allmänna råd till 3 kap. 1 § FÅB att redovisningen bör hållas stabil över tiden och att resultatinformation ska redovisas för flera år. Riksrevisionen anser därför att det är viktigt att ledningen för en myndighet tydligt tar ställning till vilka prestationer som ska redovisas för att ge en långsiktigt hållbar och rättvisande redovisningsstruktur. TRV:s ledning har inte på ett tillräckligt tydligt sätt tagit ställning till vilka prestationer som TRV vill använda för att på ett långsiktigt hållbart sätt redovisa sin verksamhet i enlighet med de uppgifter som framgår av myndighetens instruktion. Det finns inte heller någon analys eller dokumentation som tydligt visar att TRV säkerställt att valda prestationer och annan redovisning omfattar myndighetens uppgifter i instruktion och andra krav på återrapportering. ESV anger i sin handledning för resultatredovisning (ESV 2009:29) att grunderna för resultatredovisningen bör dokumenteras.

TRV:s prestationer återfinns huvudsakligen i verksamheterna investering samt drift och underhåll av statliga vägar och järnvägar. TRV har även prestationer inom andra uppgifter inom myndigheten. Riksrevisionen väljer dock att här fokusera på redovisningen av prestationer avseende investering samt drift och underhåll eftersom dessa bedöms vara mest centrala, och viktigast för att TRV:s redovisning ska ge en rättvisande bild av myndighetens verksamhet.

Redovisning av slutförda prestationer under året, avseende både volymer och kostnader, finns i resultatredovisningen endast för investeringar enligt nationell plan. För investeringar enligt regionala planer finns ingen redovisning av slutförda prestationer, utan endast kostnader för under året utförd verksamhet. Det är på grund av detta inte möjligt att, utifrån årsredovisningen, få en fullständig bild av under året slutförda prestationer inom investeringsverksamheten, samt volymer och kostnader för dessa. Eftersom nationella planen omfattar större delen av de under året slutförda investeringarna bedömer Riksrevisionen ändå resultatredovisningen som

acceptabel vad gäller redovisning av prestationer för investering, men att redovisningen behöver utvecklas för att bli fullständig.

Avseende drift och underhåll redovisar TRV kostnader för under året utförd verksamhet uppdelat på olika kategorier. Endast för ett fåtal av dessa, exempelvis beläggningsåtgärder, finns volymuppgifter att relatera dessa kostnader till. Riksrevisionen har förståelse för att det för drift- och underhållsverksamhet är svårt att redovisa volymuppgifter för prestationer. Riksrevisionen anser dock att TRV bör försöka att redovisa fler relevanta volymuppgifter.

För investeringar i nationell plan redovisar TRV, som nämnts, slutförda prestationer och volym och kostnader för dessa. Uppdelningen på olika typer av slutförda prestationer och fullständigheten i redovisning av prestationer brister dock. Det finns exempelvis endast en typ av prestation inom järnväg. De volym- och kostnadsuppgifter som redovisas för prestationerna, och utvecklingen över tiden av dessa, analyseras och kommenteras inte alls av TRV i resultatredovisningen. Enligt ESV:s föreskrifter till 3 kap. 1 § FÅB ska väsentliga förändringar mellan åren kommenteras i resultatredovisningen. Även för andra uppgifter, som exempelvis redovisning av totala nedlagda kostnader för investering under året, saknas analys av verksamheten och dess utveckling.

Vidare redovisar TRV i tabeller och i text urval av både slutförda prestationer och av pågående projekt utan att det framgår utifrån vilka grunder dessa urval gjorts. Eftersom detta saknas försvåras bedömningen av om valda uppgifter ger en rättvisande bild av verksamheten.

Generellt anser Riksrevisionen att de uppgifter som redovisas i tabeller är svåra att relatera till varandra. I hög utsträckning saknas analyser av tabeller, förklaring till utveckling och motiveringar till gjorda urval, vilket gör det svårt att få en sammanhållen helhetsbild av TRV:s investerings- samt drift- och underhållsverksamhet.

Rekommendation

Riksrevisionen rekommenderar TRV att vid upprättande av resultatredovisningen för 2011 utveckla redovisning av prestationer för att bättre svara mot myndighetens uppgifter enligt instruktionen. Ledningen bör ta ställning till vilka prestationer som ska användas för att ge en långsiktigt hållbar redovisningsstruktur för myndigheten.

Redovisningen ska, i enlighet med ESV:s föreskrifter och för att ge en rättvisande bild, omfatta analyser av utvecklingen av de uppgifter som redovisas. I de fall redovisning görs av ett urval bör det tydligt framgå på vilka grunder detta gjorts och varför.

Brister i redovisning mot återrapporteringskrav

TRV har ett antal specifika återrapporteringskrav, både i myndighetens instruktion och i regleringsbrev.

I 4 § instruktionen ställs krav på att TRV årligen ska redovisa produktiviteten för drift-, underhålls- och byggåtgärder inom det egna ansvarsområdet. Riksrevisionens bedömning är att redovisningen mot detta krav brister.

Avseende drift- och underhållsåtgärder finns viss redovisning av produktivitet. TRV informerar också om att myndigheten ännu inte anser sig ha tillräckligt bra metoder för att mäta produktiviteten i produktion av drift och underhåll, men att arbete med att ta fram sådana pågår.

Avseende produktivitet för byggåtgärder, eller investering som verksamheten benämns i TRV:s resultatredovisning, saknas i stort sett helt redovisning av produktivitet, trots återrapporteringskravet. TRV har inte heller tydligt redovisat varför redovisning inte görs och om något arbete pågår för att en bättre redovisning ska kunna göras kommande år. Riksrevisionen bedömer att TRV:s redovisning av produktivitet i investeringsverksamheten är bristande i förhållande till de krav som ställs i instruktionen.

TRV har i regleringsbrevet för 2010 återrapporteringskrav kopplade till anslagsposterna för övriga insatser för effektivisering av transportsystemet. Enligt regleringsbrevet ska TRV avseende både väg- och banhållning bland annat lämna en redovisning av effekter i förhållande till de transportpolitiska målen och redogöra för sin bedömning av nyttan av åtgärder i förhållande till kostnader. Riksrevisionen bedömer att TRV inte lämnat en tillfredställande redovisning mot återrapporteringskravet i resultatredovisningen för 2010.

TRV har även i 3 § instruktionen återrapporteringskrav avseende åtgärder i syfte att bidra till de transportpolitiska målen. I instruktionen krävs redovisning av kostnader för vidtagna åtgärder, vilket saknas i TRV:s resultatredovisning.

Rekommendation

Riksrevisionen rekommenderar TRV att säkerställa att resultatredovisningen för 2011 redovisar mot regeringens samtliga krav på återrapportering. Kan sådan redovisning av något skäl inte göras bör detta tydligt framgå och förklaras i resultatredovisningen. TRV bör också utveckla metoder för att kunna mäta och redovisa produktivitet.

Ansvarig revisor Leif Lundin har beslutat i detta ärende. Uppdragsledare Anna Kindberg har varit föredragande.

Leif Lundin

Anna Kindberg

Kopia för kännedom:

Regeringen

Näringsdepartementet

Finansdepartementet (budgetavdelningen)